

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən

dos.Z.I.Məmmədov
" 07" yanvar 2026-cı il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 6001020 Texnologiya müəllimliyi

Fakultə: Təbiyyat

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Maşınşünaslığın əsasları (maşın hissələri) (işçi fənn proqramı kafedranın 07.01.2026-cı il 05 sayılı protokolu əsasında təsdiq olunmuşdur).

Kodu: İF – B11

Tədris ili: III 2025/2026.

Semestr: VI

Tədris yükü : Auditoriya saati: 45 saat (30 saat müəhazirə,15 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: İsmayılov Sədi Qurban oğlu, t.ü.f.d. dos.

Həşimli Fidan Elman qızı m.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

Məsləhət günləri və saati:

E-mail ünvanı : ismailov.sedi@mail.ru fhasimli@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyatlar:

1. Kərimov Z.H. Maşın hissələri və yükqaldırıcı-nəqlədiçi maşınlar. Ali texniki məktəblər üçün dərslik. II nəşri - Bakı, "Maarif", 2002
2. Abdullayev A. H. Maşın detalları və konstruksiyatmənin əsaları. dərs vəsaiti. /A.H.Abdullayev, R.K.Məmmədov, M.H.Güməyev; red. və məsləhətçi A.H.Abdullayev; rəyçi R.İ.Əlizadə, V.Z.Mövlazadə.- Bakı: Elm, 2003.
3. Решетов Д.Н. Детали машин. М.: Машиностроение, 2008.
4. Abdullayev A.H. və başqaları. Maşın detalları və konstruksiyatmənin əsaları, Bakı, 2003
5. Детали машин/ Под ред. О.А. Ряховского. М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э.Баумана, 2008.
6. Maşın detalları və konstruksiyatmənin əsaları : dərs vəsaiti Ə.X.Canəhmədov (red. və önsöz), Ə.S.Semədov, M.Y.Cavadov və b.B.: Apostroff, 2013.

XV. Birinci kollokvium sualları:

1. Maşın hissələri kursunun məzmunu və vəzifələri.
2. Maşın hissələri fənninin inkişaf tarixi haqqında qısa məlumat və maşına, onun hissələri və düyünlərinə qoyulan əsas tələblər
3. Maşın hissələrinin hesablanması və iş qabiliyyətinin əsas meyarları (məhkəmlik, sərtlik, yeyilməyə davamlılıq, titrəməyə davamlılıq haqqında ümumi məlumat).
4. Texniki yaradıcılığın əsas mövzusu.
5. Maşın və onun hissələrinə qoyulan əsas tələblər.
6. Maşın hissələrinə təsir edən yüklərin növləri.
7. Maşın hissələrinin əsas iş qabiliyyəti kriterləri və hesabı.
8. Maşın hissələrinin etibarlılığı haqqında ümumi məlumat.
9. Maşın və onun hissələrinin etibarlılığının artırılması üsulları.
10. Maşınqayırmada işlədilən materiallar.

İkinci kollokvium sualları:

1. Maşın hissələri səthlərinin kələ - kötürlüyü.
2. Müsaidə və oturtmalar.
3. Maşın hissələrinin konstruksiyasının hazırlanma texnologiyasına uyğunluğu.
4. Maşın hissələrinin standartlaşdırılması.
5. Dişli çarx ötürməsi haqqında ümumi məlumat. Dişli çarxların hazırlanma qaydaları, dişlərin düzəldilməsi, dağılması və məhkəmliyi haqqında.
6. Dişli ilişmə nəzəriyyəsi.
7. Evolvent ilişmənin əsas elementləri və parametrləri.
8. Silindrik düz dişli çarxların iki dişinin ilişməsi.
9. Eskiz layihələndirilməsi. Eskiz layihələndirilməsi üçün tələb olunan ölçülərin təyini.
10. Yastığın tipinin seçilməsi və yastıqların yerləşdirilmə sxemləri.

XVI. İmtahan sualları:

1. Maşın hissələri kursunun məzmunu və vəzifələri.
2. Maşın hissələri fənninin inkişaf tarixi haqqında qısa məlumat və maşına, onun hissələri və düyünlərinə qoyulan əsas tələblər
3. Maşın hissələrinin hesablanması və iş qabiliyyətinin əsas meyarları (məhkəmlik, sərtlik, yeyilməyə davamlılıq, titrəməyə davamlılıq haqqında ümumi məlumat).
4. Texniki yaradıcılığın əsas mövzusu.
5. Maşın və onun hissələrinə qoyulan əsas tələblər.
6. Maşın hissələrinə təsir edən yüklərin növləri.
7. Maşın hissələrinin əsas iş qabiliyyəti kriterləri və hesabı.
8. Maşın hissələrinin etibarlılığı haqqında ümumi məlumat.
9. Maşın və onun hissələrinin etibarlılığının artırılması üsulları.
10. Maşınqayırmada işlədilən materiallar.
11. Maşın hissələri səthlərinin kələ - kötürlüyü.
12. Müsaidə və oturtmalar.
13. Maşın hissələrinin konstruksiyasının hazırlanma texnologiyasına uyğunluğu.

14. Maşın hissələrinin standartlaşdırılması.
15. Dişli çarx ötürməsi haqqında ümumi məlumat. Dişli çarxların hazırlanma qaydaları, dişlərin düzəldilməsi, dağılması və möhkəmliyi haqqında.
16. Dişli ilişmə nezeriyyəsi.
17. Evolvent ilişmənin əsas elementləri və parametrləri.
18. Silindrik düz dişli çarxların iki dişinin ilişməsi.
19. Eskiz layihələndirilməsi. Eskiz layihələndirilməsi üçün tələb olunan ölçülərin təyini.
20. Yastığın tipinin seçilməsi və yastıqların yerləşdirilmə sxemləri.
21. Eskiz yerləşdirilməsinə aid qarşıya qoyulan şərtlər.
22. Gövdə detallarının konstruksiya olunması. Silindrik reduktorların gövdəsinin konstruksiya olunması.
23. Konik və konik – silindrik reduktorların gövdəsinin konstruksiya olunması. Qaynaq üsulu ilə hazırlanan gövdələrin konstruksiya olunması.
24. Qayış ötürməsi haqqında qısa məlumat.
25. Qayışların materialları və tipləri.
26. Qayış ötürməsinin hesabı (qayışa təsir edən qüvvələr və gərginliklər).
27. Qayış ötürməsində əsas hündəsi və kinematik asılıqlar
28. Yastı qayış ötürməsinin qasnaqları və onların hesablanması.
29. Pazvari qayış ötürməsi haqqında ümumi məlumat.
30. Pazvari qayış ötürməsinin hesabat ardıcılığı.
31. Pazvari qayış ötürməsinin qasnaqları və onların hesablanması.
32. Söküləbilməyən birləşmələr-pərçim birləşməsi.
33. Pərçim tikişlərinin hesablanması.
34. Söküləbilən birləşmələr – yiv birləşmələri.
35. Yiv birləşmələrinin növləri və onlara təsir edən qüvvələr.
36. Vint cütlərinin F.İ.Ə. və yiv birləşmələrinin hesablanması.
37. Bərkidilmiş boltların və oxa perpendikulyar istiqamətdə yüklənmiş boltların hesablanması
38. Zəncir ötürməsi haqqında ümumi məlumat.
39. Ötürmənin hesabat ardıcılığı.
40. Ötürücü zəncirlər və ulduzcuğun əsas elementləri.
41. Oxlar və valların təsnifatı.
42. Oxun əyilməyə hesablanması.
43. Oxların dəqiqləşdirilmiş hesabı.
44. Valların təqribi hesabı.
45. Valların dəqiqləşdirilmiş hesablanması.
46. Valların sərtliyə hesablanması
47. Valların kritik dövrlər sayına hesablanması
48. Sürüşmə yastıqları və onların konstruksiyaları.
49. Sürüşmə yastıqlarının hesabı.
50. Yağlı sürtünmə şəraitində işləyən sürüşmə yastıqlarının hesabı.
51. İşgil, şlis haqqında məlumat. Prizmatik işgil birləşməsinin hesablanması.
52. Seqment şəkilli və pazvari işkil birləşməsinin hesablanması.
53. Şlis birləşməsi və onun hesablanması. Evolvent profilli slislərin hesablanması
54. Profilli (işgilsiz) birləşmələr.

“Maşınşünaslığın əsasları, (maşın hissələri)” fənninin sillabusu 6001020- “Texnologiya müəllimliyi” ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və “Maşınşünaslığın əsasları (maşın hissələri)” fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Texnologiya və texniki elmlər” kafedrasının 07 yanvar .2026-cı il tarixli iclasında müzakirə edilərək (protokol № 05) təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi:

dos. S.Q. İsmayılov

m. F.E. Həşimli

Kafedra müdiri:

dos R.F.Əliyev